

Gmina Tyczyn

Nr 8 (650)
27.08 – 23.09.2023 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

W numerze:

- Informacje z Urzędu Miejskiego
- Relacje z obchodów rocznicy akcji *Burza* oraz z pikniku wojskowego
- O wycieczce do Markowej przed beatyfikacją Sług Bożych Rodziny Ulmów
- Gmina Tyczyn oczami młodych artystów
- Zaproszenie na Narodowe Czytanie
- Zespół Flimero Mistrzem Europy

Piknik wojskowy w Tyczynie

Fotorelacja z obchodów 79. rocznicy akcji *Burza* w Tyczynie

Uroczystości rozpoczęły się mszą św. w kościele parafialnym w Tyczynie, koncelebrowaną w intencji poległych, zmarłych i żyjących żołnierzy AK

Dalsza część obchodów odbyła się na cmentarzu parafialnym, gdzie na grobach poległych podczas akcji *Burza* złożono kwiaty i zapalono znicze.

Od prawej: radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego Karol Ożóg, Starosta Rzeszowski Józef Jodłowski, radny Rady Miejskiej w Tyczynie Damian Fudali, przewodniczący Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna Jan Napora oraz przewodniczący RM w Tyczynie Ryszard Fornal

Hołd poległym podczas bitwy o Tyczyn

Przemarsz uczestników uroczystości na groby cywilów, którzy zginęli w czasie akcji *Burza*

Ostatnia część obchodów. Wspólna fotografia organizatorów i zaproszonych gości

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

27 lipca br. odbyła się LXIV sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

● Trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40 i 572) oraz z art. 6 ust. 2 pkt 4 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Tyczynie został określony w Uchwale nr LIII/376/10 RM w Tyczynie z dnia 27.10.2010 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zgodnie z nowelizacją Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), która to nowelizacja weszła w życie 22.06 br., w myśl ustalonej tą nowelizacją treści art. 9a ust. 15 rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

W związku z tym, że obowiązująca Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zawiera węższą niż poprzednio delegację ustawową dla rady miejskiej, to ww. Uchwała nr LIII/376/10 RM w Tyczynie z dnia 27.10.2010 r. z dniem 22.06 br. straciła swoją moc prawną i w tej sytuacji przyjęto nową Uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Tyczyn.

● **Przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 1/2023 obszaru przy ul. Grunwaldzkiej w Tyczynie.** Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977), ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W zakres przedmiotowego opracowania wchodzi teren zabudowy usługowej, składów i magazynów o powierzchni ok. 2,93 ha przy ul. Grunwaldzkiej w Tyczynie. Dla terenu wskazanego powyżej obowiązuje plan zagospodarowania przestrzennego nr 1/2003, uchwalony przez RM w Tyczynie uchwałą Nr X/70/2003 z dnia 11.09.2003 r. Zgodnie z ustaleniami obowiązującego planu obszar ten stanowią: część o symbolu 1Uks – teren przeznaczony pod usługi w zakresie obsługi komunikacji z funkcją uzupełniającą małej gastronomii i zamieszkania zbiorowego; część o symbolu 2Ur – teren przeznaczony pod usługi w zakresie obsługi rolnictwa. Opracowanie planu miejscowego wynika z potrzeby rozwijania nowych form działalności go-

spodarczej, w tym handlowej wielkopowierzchniowej, zwiększenia potencjału usługowego uzupełniającego strukturę przestrzenną istniejących i projektowanych obszarów mieszkaniowych w gminie i mieście Tyczyn. Ponadto lokalizacja obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania, zgodnie z art. 10 ust. 3b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na potrzeby planu zagospodarowania przestrzennego wymagane jest również uchwalenie wyprzedzająco zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Tyczyn. W związku z tym została podjęta Uchwała nr LXII.402.23 z dnia 25.05.2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia XVII zmiany Studium. W trybie art. 20 ust. 1 plan miejscowy uchwała rada gminy po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Mając na uwadze zasadność opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie i dla obszaru określonego w przedłożonym wniosku, przedłożono Radzie Miejskiej w Tyczynie projekt uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu.

● **Zaciągnięcia zobowiązania na zimowe utrzymanie dróg gminnych.** W związku z kosztami zimowego utrzymania dróg w sezonie 2023/2024 konieczne jest zabezpieczenie kwoty 480 tys. zł w budżecie na 2024 r.

● **Podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej *Eko-Strug* Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tyczynie.** Zwiększono kapitał zakładowy dla Spółki *Eko-Strug* w Tyczynie:

- wkładem pieniężnym w wysokości 315 868,18 zł z przeznaczeniem na spłatę przez spółkę rat pożyczki zaciągniętej w NFOŚiGW w miesiącu wrześniu i grudniu;
- aportem w kwocie 692 131,82 zł, z tego działki na łączną kwotę 595 958 zł. Działki te są użytkowane przez spółkę, zabudowane stacją uzdatniania wody w Tyczynie, SUW Borek Stary, zbiornikami na wodę, pompowniami i studniami. Po przekazaniu spółka będzie płaciła podatek od nieruchomości;
- aportem w kwocie 96 173,82 zł - to projekty techniczne przekazane spółce w celu realizacji inwestycji wodno-kanalizacyjnych.

● **Zmiany uchwały budżetowej Gminy Tyczyn na 2023 r.**

● **Zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej.**

● **Petycji dotyczącej punktu selektywnego odbioru odpadów.** Wniesiona petycja dotyczy zorganizowania punktu selektywnego odbioru odpadów przy ul. Sikorskiego w Rzeszowie. Pomimo iż charakter petycji oparty zostaje na racjonalności w zakresie dostępności punktu w bliskiej odległości od miejsca zamiesz-

ciąg dalszy na str. 4

kania, to jednak idea powyższa zostaje ograniczona przez konieczność przeprowadzenia obiektywnego postępowania w sprawie wyboru wykonawcy. W konsekwencji Burmistrz Tyczyna zobligowany jest do poszukiwania wykonawcy w konkurencyjnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, w którym przedsiębiorcy mogą składać oferty w prowadzonym przez gminę postępowaniu przetargowym. Wykonawcy oferujący najlepsze warunki realizują odbiór odpadów. Zaznaczenia wymaga, iż od wejścia w życie nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w 2013 r., tj. przejścia obowiązków w zakresie gospodarki odpadami przez gminy, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Rzeszów Sp. z o.o., posiadające PSZOK przy ul. Sikorskiego w Rzeszowie, nigdy nie przystąpiło do przetargu i nie złożyło oferty, tym

samym nie wykazuje zainteresowania zorganizowania punktu dla mieszkańców Tyczyna. W tych okolicznościach nie było możliwe pozytywne rozpatrzenie petycji.

● **Wyboru ławników na kadencję 2024-2027.** Ławnikami Sądu Okręgowego w Rzeszowie wybrani zostali: **Krzysztof Chmielowski, Ewa Zofia Mazurek, Anna Agnieszka Wisz.** Ławnikiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy wybrany został **Dariusz Jacek Fudali.**

Uchwały podejmowane przez Radę Miejską w Tyczynie znajdują się na BIP-ie.

Tekst: **Joanna Włoch-Dłurzej**
– pracownik UM w Tyczynie

mDowód jak tradycyjny dowód osobisty

14 lipca br. weszła w życie ustawa o aplikacji mObywatel, na mocy której dowód tożsamości dostępny w tej aplikacji zostaje zrównany z tradycyjnym dowodem osobistym. Oznacza to, że będzie można się nim posługiwać, potwierdzając swoją tożsamość we wszystkich urzędach. Obywatel nie będzie musiał nosić ze sobą dowodu osobistego w tradycyjnej formie – wystarczy, że wylegitymuje się mDowodem.

Ministerstwo informuje, że nie jest to cyfrowa kopia dowodu osobistego – dokumenty różnią się serią i numerem, datą wydania i ważności. Każdy obywatel będzie mógł wylegitymować się mDowodem, a urzędnicy będą musieli respektować ten dokument i umieć potwierdzić tożsamość osoby, która się nim posługuje.

Uwaga! mDowodem nie będziemy mogli posłużyć się jedynie w trzech sytuacjach: składając wniosek o nowy dowód osobisty, przekraczając granicę kraju, załatwiając sprawy w banku (to będzie możliwe od 1 września br.).

Tekst: **Marcin Jarosz** – UM Tyczyn

Stypendia szkolne na rok szkolny 2023/2024

Wraz z nowym rokiem szkolnym rodzice, opiekunowie prawni, a także pełnoletni uczniowie mogą ubiegać się o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie **stypendium szkolnego**.

Stypendium przyznawane jest uczniom szkół publicznych i niepublicznych, niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych, słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych oraz wychowankom ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia (ukończenia obowiązku nauki) - zamieszkałych na terenie Gminy Tyczyn.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji w związku z trudną sytuacją materialną ucznia i niskimi dochodami rodziny oraz gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania; gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Termin składania wniosków: od 1 do 15 września br.; w przypadku słuchaczy kolegiów pra-

cowników służb społecznych: **od 1 do 15 października br.;** w przypadku uczniów i słuchaczy rozpoczynających rok szkolny pierwszego powszedniego dnia lutego (np. w szkołach branżowych): **od 1 do 15 lutego 2024 r.**

Warunkiem przyznania świadczenia jest udokumentowanie trudnej sytuacji materialnej rodziny ucznia, w której **miesięczny dochód netto na osobę nie może przekroczyć kwoty 600 zł.** Dokumenty należy dołączyć do wniosku.

Wnioskodawcy przedstawiają uzyskany dochód rodziny z miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku, np. dla wniosku złożonego we wrześniu – z miesiąca sierpnia 2023 r. **Do dochodów wlicza się również:** zasiłki, dodatki, alimenty, dochód z 1 ha przelicz. gospodarstwa rolnego.

Wnioski wraz z dołączonymi dokumentami potwierdzającymi dochody należy składać w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tyczynie (pok. 27 w Urzędzie Miejskim). Szczegółowe informacje pod nr. tel. (17) 23-04-927.

Tekst: **Beata Sala** - M-GOPS w Tyczynie

Zostań rodzicem zastępczym

Myśląc o rodzicielstwie zastępczym, wielu z nas ma w głowie obraz rodziny z popularnego serialu *Rodzina zastępcza*. Pomimo że jest to kontekst serialowy, nie do końca oddający realia rodzicielstwa zastępczego, to jednak zwraca uwagę, że jest to forma opieki, w której podstawową funkcją jest zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa, miłości oraz uważności. Rodzicielstwo zastępcze określane jest mianem misji, jednak podjęcie decyzji o jej pełnieniu jest bardzo trudne i musi być świadomym wyborem każdego kandydata. Rodzicielstwo zastępcze jest definiowane jako czasowe sprawowanie opieki nad dzieckiem z uwagi na niemożność sprawowania jej przez rodziców biologicznych. Jest to zaangażowanie w wychowywanie dziecka i pomoc w pokonywaniu jego trudności, często niwelowanie jego deficytów, wymagające od rodziców zastępczych wszechstronności, uważności i chęci ciągłego pogłębiania swojej wiedzy. Jednak, w opinii już istniejących rodzin zastępczych, satysfakcja z pełnienia tej trudnej roli, uśmiech i radość dzieci, widok ich postępów w rozwoju przewyższają trud wykonywanej pracy.

Liczba dzieci, które wymagają opieki zastępczej, jest bardzo duża, a ilość istniejących rodzin zastępczych jest wciąż niewystarczająca. Dlatego też **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie - organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej - prowadzi nabór na kandydatów na rodziny zastępcze na terenie powiatu rzeszowskiego**. Zachęcamy wszystkich zainteresowanych – tych, którzy mają wątpliwości oraz tych, którzy są ciekawi, czym jest rodzicielstwo zastępcze – do kontaktu. Chętnie udzielimy wszelkich informacji.

**Szukam - Znajdę Dom
- Będę Szczęśliwy!**

Zostań rodziną zastępczą!

Więcej informacji udziela:
**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W RZESZOWIE**
35-005 Rzeszów, ul. Batorego 9
tel. 17 859 48 23
www.pcpr.powiat.rzeszow.pl
e-mail: pcpr@powiat.rzeszow.pl

Nabór Wniosków do programu *Moja woda*

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie ogłosił nabór wniosków dla zadań wpisujących się w Program Priorytetowy *Moja Woda* na lata 2020-2024. Podmioty mogące ubiegać się o dofinansowanie oraz szczegółowe warunki dofinansowania z WFOŚiGW w Rzeszowie określone są w treści Programu Priorytetowego *Moja Woda* oraz w Regulaminie naboru wniosków.

By złożyć wniosek o dofinansowanie, należy:

- ▶ założyć konto na portalu beneficjenta na stronie: <https://beneficjent.wfosigw.rzeszow.pl/> (nie dotyczy osób posiadających już konto) w celu pobrania, wypełnienia i przesłania wniosku o dofinansowanie;
- ▶ pobrać, a następnie wypełnić aktywny formularz PDF wniosku o dofinansowanie (wersja 3.0.0), dostępny po lewej stronie w zakładce *Programy i konkursy*;

▶ wysłać wypełniony formularz wniosku za pomocą skrzynki podawczej – PDF (dostępnej na portalu beneficjenta po zalogowaniu);

▶ wydrukować wypełniony formularz wniosku wraz z załącznikami, podpisać i dostarczyć:

- w wersji papierowej do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, ul. Zygmuntowska 9, w godz. jego pracy, tj. 7:30-15:30;

- za pośrednictwem Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP).

Ocenie będą podlegać tylko te wnioski, które wpłynęły w terminie naboru, zostały przesłane za pośrednictwem portalu beneficjenta w formie elektronicznej (aktywny PDF) i została złożona ich podpisana wersja (z tożsamą sumą kontrolną).

O zachowaniu terminu złożenia wniosku decyduje data jego wpływu do WFOŚiGW w wersji papierowej albo na skrzynkę podawczą Funduszu znajdującą się na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP).

Więcej informacji:

- <https://www.bip.wfosigw.rzeszow.pl/moja-woda>;
- e-mail: moja-woda@wfosigw.rzeszow.pl;
- tel. (17) 85-36-361 wew. 140.

Moja WODA

JAKIE INSTALACJE MOŻEMY DOFINANSOWAĆ?

- ▶ retencjonowania wody (np. zielone dachy)
- ▶ gromadzenia wód opadowych (oczka wodne)
- ▶ zbierania wód opadowych (łapacze, rury)
- ▶ wykorzystywania zebranej deszczówki (pompy, filtry)

Ministerstwo Klimatu i Środowiska
NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Wyniki konkursu *Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni*

Komisja Konkursowa powołana przez Burmistrza Tyczyna, składająca się z przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Tyczynie, dokonała oceny spośród trzech zgłoszonych przez mieszkańców Gminy Tyczyn ogrodów przydomowych, balkonów oraz posesji. Przyznano następujące nagrody:

- ✿ I nagroda dla **Elżbiety Kaczor** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 600 zł),
- ✿ II nagroda dla **Natalii Kadłuczki** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 400 zł),
- ✿ III nagroda dla **Edyty Gorzelec-Pruchnik** (zakup towarów ogrodniczych na kwotę 300 zł).

Osoby nagrodzone wykazały duże zaangażowanie i pomysłowość w urządzeniu swoich przydomowych ogrodów, balkonów i posesji. Wszystkim laureatom składamy gratulacje.

Tekst i fot.: **Joanna Kalembkiewicz**
– inspektor UM Tyczyn

Odnowione kapliczki w Tyczynie

I tylko w zapomnianej, przydrożnej kapliczce figurka płacze nad biednym, Polskim ludem, dla jednych ku opamiętaniu, dla innych, by nazwali to cudem.

Kapliczki – nieodłączna część krajobrazu polskiego – związane są z religijnością miejscowej ludności. W ostatnim okresie z inicjatywy Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna zostały odnowione dwie spośród wielu znajdujących się na terenie naszego miasta.

Jedną z nich jest kapliczka św. Jana Nepomucena, usytuowana przy ulicy Grunwaldzkiej, obok mostu na

Kapliczka św. Jana Nepomucena przy ul. Grunwaldzkiej

Kapliczka św. Michała Archanioła przy ul. Zagrody

rzece Hermanówka. Powstała ona w 1872 r. w miejsce starej z 1768 r. Głównym fundatorem kapliczki był **Leopold Wodzicki**, a ofiarodawcami m.in. ks. **Leopold Olcynghier**, zaś figurę podarował **Józef Kocój** w podziękowaniu za powrót z *wielkiej wody* w 1918 r. Zarówno figura św. Jana Nepomucena, jak i niewielka figura Matki Bożej Niepokalanie Poczętej (znajdująca się we wnętrzu szczytu kapliczki) wyrzeźbione są w drewnie lipowym. Obie figurki były poddane konserwacji w 1994 r.

Druga wyremontowana kapliczka znajduje się przy ulicy Zagrody. Została wzniesiona ok. połowy XVIII w. z inicjatywy **ks. Antoniego Wacława Betańskiego**. Wewnątrz kapliczki umieszczona jest figura św. Michała Archanioła depczącego szatana. Rzeźba św. Michała Archanioła i niewielkie popiersie **Stanisława Biskupa** z bocznej wnęki kapliczki zostały odnowione w 2001 r. Niestety czas i warunki atmosferyczne spowodowały zniszczenia.

Odnowienie kapliczek polegało na uzupełnieniu ubytków oraz pomalowaniu i zakonserwowaniu obiektów (w przypadku kapliczki św. Jana Nepomucena zmieniono również kolorystykę). Całość prac remontowych wykonał **Władysław Olech**, któremu składamy serdeczne podziękowania. Projekt był współfinansowany ze środków Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna i parafii w Tyczynie. Szczególne podziękowania kierujemy do **Anny Stromczyńskiej-Borkowskiej**, która częściowo finansowała remont kapliczki św. Jana Nepomucena.

Tekst: **Maria Solarz** – członek Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna

Bitwa o Tyczyn 1944

Są takie wydarzenia w historii, o których musimy pamiętać i informację o nich przekazywać następnym pokoleniom. Ludzie biorący w nich udział nie wahali się postawić na szali swojego życia dla Polski. Były wielkie zrywy narodowe w czasach zaborów, w których uczestniczyło tysiące patriotów, i była też w czasie II wojny światowej akcja „Burza”, uwieńczona Powstaniem Warszawskim, ale rozciągnięta na cały teren przedwojennej Polski.

Działania te nie ominęły również naszego miasteczka. 26 lipca 1944 r. do walki z niemieckim okupantem stanęli żołnierze Armii Krajowej z Placówki *Topola* dowodzeni przez kpt. **Jana Rabczaka** ps. *Dąb*. Przeciwko nim stał oddział Wehrmachtu ochraniający znajdujące się w Tyczynie przyfrontowe warsztaty naprawcze samochodów i wozów pancernych. Liczebność żołnierzy po obydwóch stronach była porównywalna, lecz akowcy byli znacznie gorzej uzbrojeni. Mieli za to wielkie serca do walki i miłość do ojczystej ziemi. Szala zwycięstwa przechylając się raz na jedną, raz na drugą stronę, pomimo przybycia posiłków dla Niemców, doprowadziła w końcu do wycofania się oddziału niemieckiego do Rzeszowa i wyzwolenia Tyczyny przez żołnierzy Armii Krajowej. Drugi dzień również zwycięskiej walki z Niemcami, którzy kolumną pojazdów przejechali przez nasze miasto, przyniósł zdobycz kilkunastu samochodów napełnionych bronią i amunicją, a nad Tyczynem wciąż powiewała biało-czerwona flaga.

23 lipca br. na obchody 79. rocznicy tych chwalebnych wydarzeń przybyło do naszego miasta wielu znamienitych gości. Najważniejszym z nich był **ppłk Stefan Michalczak** – jedyny wśród obecnych kombatanów biorący udział w walce z niemieckim okupantem w czasie II wojny światowej. Pomimo 102 lat życia jest on czynnym członkiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i prezesem Koła w Rzeszowie.

Obecni również byli: **Józef Jodłowski** – Starosta Rzeszowski, **Karol Ożóg** – radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego, **Łukasz Obara** – radny Rady Powiatu Rzeszowskiego, **płk Tadeusz Homa**, **ppłk Andrzej Korytko** – szef Wydziału Rekrutacji i Promocji Wojskowego Centrum Rekrutacji w Rzeszowie, **st. chor. Jacek Surówka**, przedstawiciele 21. Brygady Strzelców Podhalańskich oraz 3. Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej, Związek Strzelecki *Strzelec* Józefa Piłsudskiego z komendantem **st. insp. Markiem Matułą** i dowódcą **st. insp. Markiem Strączkiem**, delegacje Koła Obwodu Nisko Stalowa Wola ŚZŻAK z prezesem **Zbigniewem Markutem** oraz Koła Obwodu Lubaczów ŚZŻAK z prezesem **Adamem Antonikiem**. Lokalną społeczność reprezentowali: **ks. Marian Czenczek** – proboszcz parafii Tyczyn, wikarzy **ks. Łukasz Ślęczka** i **ks. Wiktor Zoła**, który przewodził tyczyńskim *Orłętom*, **Ryszard Fornal** – przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie, **Jan Napora** – przewodniczący Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna, **Damian Fudali** – przewodniczący Komisji Rewizyjnej RM w Tyczynie, **Beata Mianowska** – dyrektor M-GOK w Tyczynie, **Alicja Kustra** – dyrektor MiGMBP w Tyczynie, członkowie

Podpułkownik Stefan Michalczak oraz burmistrz Tyczyna Janusz Skotnicki w sali M-GOK w Tyczynie

Koła w Tyczynie ŚZŻAK, przedstawiciele Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej oraz prowadzący spotkanie **Janusz Skotnicki** – burmistrz Tyczyna.

We mszy św. uczestniczyli m.in. przedstawiciele władz samorządowych gminy Tyczyn oraz powiatu, a także mieszkańcy Tyczyna

Wspólna fotografia uczestników i zaproszonych gości

Uroczystość obchodów 79. rocznicy akcji *Burza* rozpoczęła się od mszy św. koncelebrowanej w intencji poległych, zmarłych i żyjących żołnierzy Armii Krajowej. Wystawione zostały dwa pocztysztandarowe: Koła w Tyczynie ŚZŻAK i Związku Strzeleckiego *Strzelec* z Rzeszowa.

Następnie uczestnicy udali się na cmentarz parafialny, gdzie przy grobie żołnierzy AK poległych w czasie bitwy o Tyczyn odmówiona została modlitwa, odczytany przez **Dominika Kotulę** apel poległych, złożone wiązanki kwiatów i zapalone znicze. Kolejno wszyscy udali się na grób osób cywilnych, które w czasie walk zostały zamordowane przez oddział niemieckich własowców, gdzie również złożono wiązankę kwiatów i zapalono znicze. Ostatnią częścią obchodów było spotkanie w domu kultury, wysłuchanie wspomnień **ppłk. Stefana Michalczaka**, wystąpienia gości, występ **Weroniki Pankiewicz** (wokal) i **Artura Świetlickiego** (akompaniament) oraz żołnierski poczęstunek.

Niech pamięć o bohaterach walczących w 1944 r. o wolny Tyczyn zawsze będzie zachowana, a ich czyny przypominane co roku obchodami kolejnych jubileuszy. Oni walczyli o naszą wolność, którą obecnie możemy się cieszyć.

Tekst: **Janusz Skotnicki** – burmistrz Tyczyna

Jak doszło do wybuchu II wojny światowej?

W przeddzień rocznicy wybuchu II wojny światowej wciąż trzeba przypominać o niej i mówić o tym, jak do niej doszło. Jedno jest pewne: nie stało się to z dnia na dzień. Poprzedziło ją wiele złych decyzji podejmowanych przez zachodnich aliantów oraz polską klasę polityczną. Aby mówić o genezie II wojny, należy cofnąć się do czasów końca I wojny światowej.

Po 1918 r. naród niemiecki czuł się nie tyle przegrany, co upokorzony. W tej sytuacji nie należy dziwić się, że Niemcom spodobały się hasła skromnego działacza narodowosocjalistycznego Adolfa Hitlera. Dlaczego? Bo to, co głosił, na nowo rozbudziło marzenia Niemców o wielkości i zdobyciu nowej przestrzeni życiowej. Po dojściu Hitlera do władzy część polityków z Europy już wiedziała, że wojna jest nieuchronna.

W tym czasie w Europie Zachodniej panował strach przed wojną, stąd ustępowano Hitlerowi, starając się zachować pokój za wszelką cenę. Wielka Brytania i Francja wierzyły, że polityka ustępstw wobec Niemiec pozwoli zaspokoić apetyty Hitlera. Sądono, że zgoda na roszczenia terytorialne Niemiec odsuwa, a może niweluje, możliwość wybuchu kolejnej wojny.

A jak wyglądała sytuacja geopolityczna Polski? Była bardzo zła. Z jednej strony naszym sąsiadem było ZSRR z przywódcą Stalinem, który tylko czyhał na sposobność do wyzwolenia Europy, z drugiej strony sąsiadowaliśmy z coraz silniejszą III Rzeszą. W 1938 r. Niemcy uważnie przyglądali się Polsce. Zastanawiali się, jak zachowaliby się Polacy, jeśli Hitler uderzyłby na Francję. Gdy mieli pewność, że Polska zgodnie z zasadami honoru, a wbrew własnym interesom, wypełniłaby sojusznicze zobowiązania, wiedzieli, że Polska musi zostać zaatakowana. Hitler nie mógł przecież rozpoczynać wojny z Zachodem, mając za plecami Polskę. Wojna przyszła szybko. Walczyli w niej nie tylko młodzi, którzy urodzili się już po 1918 r., ale także ci, którzy dwadzieścia lat wcześniej tę wolność wywalczyli.

A teraz przyjrzyjmy się sytuacji żołnierzy polskich walczących w kampanii wrześniowej. Tak naprawdę kampania była przegrana, zanim padł pierwszy strzał i wcale nie chodziło tu o ilość żołnierzy, czołgów i samolotów. Wystarczy przyrzeć się mapie z 1939 r., by zorientować się, że jeszcze przed wojną siły polskie znalazły się w półokrążeniu przez wojska niemieckie. O takiej sytuacji marzą dowódcy w każdym sztabie. Swoją wkład w klęskę wrześniową II RP miało także uderzenie sowieckie (17 września). A oto jakie słowa do żołnierzy na wieść o wkroczeniu bolszewików skierował Naczelny Wódz, marszałek Polski **Edward Rydz-Śmigły**:

Łamanie szlabanu granicznego przez żołnierzy armii niemieckiej. Sopot 1.09.1939 r. Źródło: NAC

Do sowietów nie strzelać... Słowa te oceńcie Państwo sami.

Przez lata udowodniano nam, że przyczyn polskiej klęski wrześniowej należy szukać w brakach sprzętowych i szkoleniowych. Badania udowodniły jednak, że armia nie była taka zła, a kawaleria, którą przedstawiano jako symbol zacofania, miała swoje odpowiedniki także w armiach innych krajów. Polska kawaleria walczyła we wrześniu bardzo dzielnie i wbrew mitom nie atakowała konno czołgów. Przed 1939 r. wdrażany był plan modernizacji armii, motoryzacji kawalerii, rozbudowy lotnictwa; niestety wszystko przerwała wojna. Podczas kampanii wrześniowej, w niekorzystnych warunkach, przy dużej dysproporcji sił, żołnierze polscy walczyli najlepiej jak mogli, odnosząc sukcesy, jak choćby w pierwszej fazie **bitwy nad Bzurą** (pod Sochaczewem ciężkie straty w walce na bagnety poniósł, po spotkaniu z polską piechotą, pułk SS LSAH Adolf Hitler). Już 1 września pod Mokrami skutecznie walczyła polska kawaleria z niemiecką bronią pancerną, dobrze sprawiła się też jedyna w pełni zorganizowana jednostka zmotoryzowanej kawalerii – 10 Brygada dowodzona przez **Stanisława Maczka**.

Bitwa nad Bzurą

Podczas kampanii wrześniowej cudów dokonywali nasi lotnicy, którzy latając na przestarzałych myśliwcach, byli w stanie zestrzeliwać słynne Messerschmitty, samoloty będące później postrachem alianckich skrzydeł. Skutecznie walczyły oddziały Dywersji i Lotniczy Oddział Szturmowy. Jednak te wszystkie sukcesy nie mogły odmienić ostatecznej klęski, jaką Polska poniosła w wyniku wojny.

Wrzesień 1939 r. zapoczątkował serię walk, które zmieniły mapę świata, poprzesuwały granice i pochłonięły miliony istnień ludzkich. Kto był zwycięzcą? Stalin, który zdaniem wielu historyków był najbardziej zainteresowany wybuchem wojny we wrześniu. Jakie wnioski można wyciągnąć? Decyzje w polityce podejmują politycy, jednak konsekwencje ich decyzji ponoszą zwykli ludzie.

Tekst: **Alicja Kustra** na podstawie materiałów dostępnych w bibliotece

Piknik Wojskowy w Tyczynie

Bitwa Warszawska. Decydująca bitwa wojny polsko-bolszewickiej. Bitwa określana mianem „Cudu nad Wisłą”. Dlaczego jest dla nas tak ważna? Dlaczego uznawana jest za 18. przełomową bitwę w historii świata? Bitwa Warszawska zadecydowała o zachowaniu przez Polskę niepodległości i uratowaniu Europy przed bolszewizmem. To właśnie na dzień 15 sierpnia, dla upamiętnienia momentu szczególnej chwały narodowego oręża, zostało ustanowione Święto Wojska Polskiego. Z tej okazji 13 sierpnia br. w Tyczynie odbył się piknik pod hasłem „Silna Biało-Czerwona”. Był to jeden z 70. takich pikników, które odbyły się na terenie całego kraju w dniach od 12 do 15 sierpnia.

Piknik zorganizowany był przez Wojskowe Centrum Rekrutacji w Rzeszowie oraz Burmistrza Tyczyna przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie.

Przedsięwzięcie plenerowe zainteresowało wszystkich tych, którzy chcieli miło spędzić czas z Wojskiem Polskim. Główną atrakcją był pokaz nowoczesnego sprzętu wojskowego, jakim dysponują żołnierze z regionu i nie tylko, m.in. czołgu Leopard 2, KTO *Rosomak*, samobieżnego moździerza M120 *Rak*, zestawu przeciwlotniczego *Poprad*, wyrzutni rakiet WR-40 *Langusta*. Każdy z uczestników mógł zobaczyć sprzęt z bliska i wejść do środka, a także porozmawiać z żołnierzami.

Piknik *Silna Biało-Czerwona* był także kompleksowym sposobem informowania o dostępnych w Siłach Zbrojnych możliwościach rozwoju zawodowego. Żołnierze z Wojskowego Centrum Rekrutacji w Rzeszowie udzielali informacji, jak zostać żołnierzem czy jak podjąć naukę na uczelni wojskowej, a chętni mogli nawet złożyć na miejscu stosowne wnioski. Swoje punkty

informacyjne wystawiły też jednostki z regionu. Żołnierze uczyli składania i rozkładania broni, zasad strzelania, działania sapera na ścieżce oraz rozdawali drobne upominki. Ponadto na odwiedzających czekało dużo atrakcji, jak konkursy, pokazy oraz występy zespołów artystycznych, zarówno dla najmłodszych jak i dorosłych. Kolejnym punktem, który cieszył się też dużym zainteresowaniem młodzieży, oprócz sprzętu wojskowego, była strzelnica ASG zlokalizowana w hali sportowej Szkoły Podstawowej w Tyczynie, gdzie można było strzelić do wybranego celu czy tarczy.

W pikniku udział wzięli żołnierze i sprzęt z następujących jednostek wojskowych: 21 Brygady Strzelców Podhalańskich z Rzeszowa, 3 Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej, 1 Warszawskiej Brygady Pancernej, 23 Pułku Artylerii z Bolesławca, 18 Pułku Artylerii z Nowej Dęby i 18 Pułku Saperów z Niska. To nie wszystko. Przyjechali także uczniowie klas Oddziałów Przygotowania Wojskowego z X i XIV Liceum Ogólnokształcącego z Rzeszowa oraz strzelcy ze Związku Strzeleckiego *Strzelec*. Podczas wydarzenia wszyscy mogli spróbować także prawdziwej żołnierskiej grochówki, którą wydawali żołnierze 21 batalionu logistycznego z Rzeszowa.

O godz. 12:00 piknik zainaugurowała Wojewoda Podkarpacki dr **Ewa Leniart**. W pikniku udział wzięli: płk **Michał Małyśka** – dowódca 3 Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej, ppłk **Dariusz Brzeźawski** – szef Wojskowego Centrum Rekrutacji w Rzeszowie (organizator), **Marek Sitarz** – Wicestarosta Rzeszowski reprezentujący Józefa Jodłowskiego Starostę Rzeszowskiego, **Karol Ożóg** – radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego, **Janusz Skotnicki** – burmistrz Tyczyna (organizator), **Ryszard Fornal** – przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie, **Anna Fil** – sekretarz Gminy Tyczyn, **Beata Mianowska** – dyrektor M-GOK w Tyczynie (współorganizator), **Damian Fudali** – przewodniczący Komisji Rewizyjnej. Piknik odbywał się na terenie SP w Tyczynie, którą reprezentowali dyrektor **Zofia Międlar-Mruk** oraz jej zastępca **Adam Janiec**.

Pokazom sprzętu wojskowego towarzyszyły występy na scenie. Jako pierwszy zaprezentował się obecny Mistrz Europy w cheerleadingu zespół UKS *Flimero* Cheerleaders działający przy SP w Tyczynie. Następnie uczestnicy pikniku mogli zobaczyć znamienity występ

Piknik prowadzili mjr **Konrad Radzik** (WCR) i **Jolanta Krzanowska** (M- GOK Tyczyn).

ciąg dalszy na str. 10

Przedstawiciele zespołu *Flimero* z burmistrzem Tyczyna Januszem Skotnickim

Występ Grupy Wokalnej z Klubu 21 Brygady Strzelców Podhalańskich

Orkiestry Wojskowej z Rzeszowa z musztrą paradną. Nietuzinkowy koncert w dwóch blokach zagrał zespół *Nad Nami Niebo*.

Jako kolejna wystąpiła Grupa Wokalna z Klubu 21 Brygady Strzelców Podhalańskich. W pierwszym bloku wystąpiły młodsze adeptki sztuki wokalne, a w drugim usłyszeliśmy starsze dziewczyny tworzące Grupę Wokalną 21 – dziewczyny na swoim koncercie mają wiele nagród i wyróżnień na festiwalach. Występy na scenie zakończyły się cudownym koncertem naszych młodych, lokalnych wokalistów ze Szkoły Muzycznej AV Music w Tyczynie.

Oprócz występów na scenie, w przestrzeni wydarzenia, na wszystkich obecnych czekało wiele interesujących atrakcji. Ochotnicze straże pożarne z terenu naszej gminy – jednostki z Hermanowej, Kielnarowej, Borku Starego i Tyczyna - prezentowały sprzęt będący na wyposażeniu wozów strażackich, prowadziły też pokazy z pierwszej pomocy oraz udostępniały możliwość poćwiczenia na fantomach. Dla najmłodszych zapewnione były dmuchańce, lody, wata cukrowa i popcorn.

Serdecznie dziękujemy za wspólnie spędzony czas wszystkim, którzy byli obecni na pikniku.

Członkinie zespołu *Nad Nami Niebo*

Tekst: mjr **Konrad Radzik, Jolanta Krzanowska**

Zaproszenie na Bal Absolwentów i Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Tyczynie

W ramach obchodów Jubileuszu dzięki wspólnym działaniom życzliwych ludzi udaje się realizować kolejne przedsięwzięcia i... marzenia. Mamy zaszczyt zaprosić Państwa na uroczysty

Bal Absolwentów i Przyjaciół Szkoły,

który odbędzie się **4 listopada 2023 r.** w Hotelu *Villa Riviera* w Rzeszowie

– początek **godz. 19.00.** Zagra zespół **Rewers**

Wstęp 250 zł/os.
(w cenie trzy gorące posiłki, zimna płyta, ciasta, napoje, owoce i wiele innych niespodzianek)

Istnieje możliwość skorzystania z noclegu.

Wszystkich zainteresowanych prosimy o wpłaty na konto:
Szkoła Podstawowa w Tyczynie
36 9164 0008 2001 0000 0677 0007
z dopiskiem **BAL** lub w sekretariacie szkoły ul. Pułanek 4

Wszelkie pytania proszę kierować pod nr tel. (17) 22-19-393 lub e-mail:
sptyczyn@intertele.pl i **jubileuszptyczyn@gmail.com**

Serdecznie zapraszamy!

Tekst: **Zofia Międlar-Mruk**

Bitwa Warszawska

Wojna polsko-bolszewicka rozpoczęła się 18 listopada 1918 r. z rozkazu Lenina, któremu chodziło nie tylko o pokonanie Polski, ale przede wszystkim o udzielenie pomocy komunistom, którzy w tym samym czasie próbowali rozpocząć rewolucję w Niemczech i krajach powstałych z rozpadu Austro-Węgier. W dniach 13-15 sierpnia 1920 r. na przedpolach Warszawy rozegrała się najważniejsza bitwa tej wojny - Bitwa Warszawska, którą określa się mianem „cudu nad Wisłą”, bo to ona zadecydowała o zachowaniu przez Polskę niepodległości oraz uratowaniu Europy przed bolszewizmem.

W pierwszych dniach sierpnia 1920 r. sytuacja była krytyczna. Do Warszawy bardzo szybko zbliżali się bolszewicy - wojsko najgorszego rodzaju, pędzone do przodu żądzą łupów. Armia słabo wyszkolona i uzbrojona, ale mająca dużą przewagę liczbową. Dla jej dowódcy **Michała Tuchaczewskiego** nieważne było, ilu zginie żołnierzy; liczyło się tylko jedno: *po trupie Polski zanieść do Europy rewolucyjny płomień.*

A jak na tle bolszewików wyglądała armia polska? Armia ta od 1918 r. pozostawała w fazie organizacji; składała się z oddziałów pochodzących z różnych zaborów i z różnych armii. Nie miała jednolitego uzbrojenia ani umundurowania. Na przełomie lipca i sierpnia, gdy bolszewicy zbliżali się do centrum Polski, oprócz uzupełniania i odtwarzania istniejących już jednostek, pospiesznie formowała nowe oddziały (ochotnicze, legie akademickie, jednostki nieregularne). W punktach mobilizacyjnych ustawiały się kolejki młodych mężczyzn, uczniów warszawskich gimnazjów i harcerzy, by po krótkim przeszkoleniu trafić na front. Do armii bardzo aktywnie zgłaszały się też kobiety, tworząc Legię Kobięcą, pracując w szpitalach, pralniach czy kuchniach wojskowych.

Ofensywa Tuchaczewskiego a Plan Bitwy Warszawskiej

Ofensywą Armii Czerwonej dowodził Michaił Tuchaczewski, jeden z najzdolniejszych dowódców sowieckich. Plan ofensywy zakładał zdecydowany atak w celu zdobycia Warszawy; równocześnie armia **Siemiona Budionnego** miała zaatakować w rejonie Lwowa, a korpus kawalerii Gaj-Chana miał opanować północne Mazowsze. Wydawało się, że w tej sytuacji stolicy nic już nie uratuje. Jednak gdy Armia Czerwona zbierała siły do bitwy, Polacy zgodnie z planem przegrupowali swoje wojska.

Plan Bitwy Warszawskiej na podstawie koncepcji **Józefa Piłsudskiego** opracowali: gen. **Tadeusz Rozwadowski**, płk **Tadeusz Piskor** i kpt. **Bronisław Regulski**. Głównym jego celem było odcięcie korpusu Gaj-Chana od armii Tuchaczewskiego i od zaplecza oraz wydanie skoncentrowanej bitwy na przedpolu Warszawy. Operacja składała się z trzech skoordynowanych, ale oddzielonych części: obrony na linii Wieprza, Wkry i Narwi (działania wstępne), ofensywy znad Wieprza (na północ, na skrzydło sił bolszewickich) oraz wyparcia Armii Czerwonej za Narew, pościgu, osaczenia i rozbicia armii Tuchaczewskiego.

Generał Tadeusz Rozwadowski

Bitwa Warszawska

Bitwa Warszawska rozpoczęła się 13 sierpnia 1920 r. walką o przedpole stolicy. Najbardziej znane są walki koło Radzymina, pod Ossowem (tu zginął **ks. Skorupka**, a wieść o jego śmierci rozeszła się po całym odcinku frontu, mobilizując żołnierzy do walki). Radzymin kilkakrotnie przechodził z rąk do rąk, ostatecznie został wyzwolony 15 sierpnia. To tu odbyła się pierwsza w historii *bitwa pancerna* Wojska Polskiego (trzy polskie Renault FT 17 starły się z trzema bolszewickimi samochodami pancernymi). Mniej znane są walki 5. Armii **gen. Sikorskiego** na północ od Warszawy, dzięki którym powiódł się zwrot zaczepny znad Wieprza. W obu rejonach starcia miały dramatyczny przebieg, często dochodziło do walk na broń białą, dlatego straty po obu stronach były wysokie.

Warszawa 1920 r. Żołnierze przy stanowisku polskich karabinów maszynowych podczas akcji w rejonie Radzymina. Dokładna data nieznana. Fot. PAP-Archiwum. Źródło: dzieje.pl

Ważną rolę w Bitwie Warszawskiej odegrała kawaleria – 203. Ochotniczy Pułk Ułanów natarł na Ciechanów, zdobywając radiostację IV Armii bolszewickiej i spowodował dwudniowy chaos w przekazywaniu poleceń od Tuchaczewskiego.

W zacieklej walce pod modlińską twierdzą wyróżniała się m.in. 18. Dywizja Piechoty gen. Franciszka Krajewskiego. Ciężkie boje, zakończone polskim sukcesem, miały miejsce również pod Pułtuskim i Serockiem.

Faza obronna Bitwy Warszawskiej trwała do 16 sierpnia, kiedy to, dzięki działaniom marszałka Piłsudskiego, nastąpił przełom. Dowodzona przez niego tzw. grupa manewrowa przełamała obronę bolszewicką w rejonie Kocka i Cycowa. Ostateczną klęskę bolszewicy ponieśli pod Osowcem, Białymstokiem i Kolnem.

Linie obrony - liczącą ok. 800 km - Piłsudski oparł o rzeki: Orzyc-Narew-Wisła-Wieprz-Seret. Podzielił ją na trzy fronty, przydzielając dowództwo generałom, do których miał największe zaufanie: **Józefowi Hallerowi** (Front Północny - obrona Warszawy), **Edwardowi Rydzowi-Śmigłemu** (Front Środkowy - uderzenie na armię Tuchaczewskiego) i **Wacławowi Iwaszkiewiczowi** (Front Południowy).

19 sierpnia jednostki polskie na rozkaz Piłsudskiego przeszły do działań pościgowych, starając się uniemożliwić odwrót głównych sił Tuchaczewskiego, znajdujących się na północ od Warszawy.

21 sierpnia rozpoczęła się decydująca faza działań pościgowych: 1. dywizja piechoty z 3. Armii polskiej sforsowała Narew pod Rybakami, odcinając drogę odwrotu resztkom XVI armii sowieckiej w kierunku na Białystok, 15. dywizja piechoty z 4. Armii polskiej, po opanowaniu Wysokiego Mazowieckiego, odcięła odwrót oddziałom XV Armii sowieckiej z rejonu Ostrołęki.

5. Armia polska przesunęła się w kierunku Mławy. IV Armia bolszewicka, nie wiedząc o klęsce pod Warszawą, zgodnie z wytycznymi atakowała Włocławek - zamykając sobie w ten sposób drogę odwrotu. W tej sytuacji jedynym wyjściem dla oddziałów sowieckich było przekroczenie granicy Prus.

25 sierpnia polskie oddziały doszły do granicy pruskiej, kończąc tym samym działania pościgowe.

Bilans Bitwy Warszawskiej

Straty po stronie polskiej: ok. 4,5 tys. zabitych, 22 tys. rannych i 10 tys. zaginionych. Straty zadane Sowietom nie są znane. Przyjmuje się, że ok. 25 tys. żołnierzy Armii Czerwonej poległo lub było ciężko rannych, 60 tys. trafiło do polskiej niewoli, a 45 tys. zostało internowanych przez Niemców.

Tekst: **Alicja Kustra**
na podstawie materiałów dostępnych w bibliotece

Program uroczystości beatyfikacji Józefa i Wiktorii Ulmów wraz z ich siedmiorgiem dzieci w Markowej

Sobota 9 września 2023 r.

Podkarpackie Święto Młodzieży z Rodziną Ulmów w Markowej

- godziny poranne i południowe – program formacyjny dla młodzieży zrzeszonej w formalnych grupach duszpasterskich i ruchach młodzieżowych;
- godz. 13.00-17.30 – program integracyjny i modlitewny dla młodych (tańce integracyjne, koncerty, konkursy, prezentacje);
- godz. 18.00 - zapraszamy **również dorosłych** na wielki koncert zatytułowany *Nie ma większej miłości (J 15,13)*; widowisko odbędzie się w miejscu beatyfikacji i będzie to promocja Rodziny Ulmów oraz ich przesłania dla czasów współczesnych; scenariusz i reżyseria: Grzegorz Sadurski.

Niedziela 10 września 2023 r.

Dzień Beatyfikacji Rodziny Ulmów w Markowej

- 8.00 – występy diakoni muzycznej Archidiecezji Przemyskiej, wprowadzające w tematykę uroczystości;
- 9.20 – modlitwy i stosowne komentarze liturgiczne;
- **10.00 – główna Msza św. beatyfikacyjna;**
- 12.00 – połączenie z Watykanem i modlitwa *Anioł Pański*;
- 12.15 – program słowno-muzyczny w oczekiwaniu na możliwość opuszczenia sektorów;
- 16.00 – modlitwy na cmentarzu w Jagiellie, gdzie zostali pochowani Żydzi zamordowani wraz z Rodziną Ulmów.

Więcej informacji: ulmowie.pl

Informacje dla pielgrzymów uczestniczących we mszy św. beatyfikacyjnej Rodziny Ulmów

- Wejście do sektorów na uroczystości beatyfikacyjne będzie możliwe wyłącznie z kartą wstępu. Osoby, które nie będą ich miały, zobowiązane są do ich pobrania w punktach recepcyjnych w pobliżu miejsca beatyfikacji, ale w tym przypadku muszą liczyć się z tym, iż zostaną skierowane do sektora najbardziej oddalonego od ołtarza. Osoby, które nie posiadają kart wstępu, nie zostaną wpuszczone do sektorów.
- W miejscach oddalonych organizatorzy przewidują transmisję na telebimach.
- Z powodu bardzo ograniczonych możliwości komunikacyjnych 10 września br. na drogach w Markowej i drogach dojazdowych do Markowej planuje się wyznaczenie miejsc postojowych dla autobusów, skąd wierni na miejsce uroczystości udawać się będą pieszo

wyznaczonymi trasami. Autobusy pozostaną na tych miejscach do zakończenia uroczystości i stamtąd, po powrocie wiernych, drogami wskazanymi przez służby porządkowe udadzą się w drogę powrotną.

- Parkowanie samochodów osobowych będzie możliwe wyłącznie w miejscowościach sąsiednich i dotarcie do miejsca uroczystości odbywać się będzie pieszo po wyznaczonych trasach. Stąd też usilnie zachęcamy do korzystania z przyjazdów grupowych autokarami.

- Przyjazd należy tak zaplanować, aby zająć miejsca w wyznaczonym sektorze do godz. 8.00. (należy przewidzieć czas pieszego dojścia od zaparkowanego autobusu do placu beatyfikacyjnego, a więc odległość od 1 km do 4 km).

Źródło: ulmowie.pl

NARODOWE CZYTANIE

El Orzeszkowa

Nad Niemnem

**Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
w Tyczynie zaprasza**

8.09.2023
godz. 16.30

Salonik Literacki przy MiG BP w Tyczynie

W programie spotkania m.in.:

- wykład dr Eweliny Radion pt. *Nad błękitnym, złotym Niemnem. O życiu i twórczości Elizy Orzeszkowej*
- wystawa poświęcona twórczości Elizy Orzeszkowej
- czytanie fragmentów powieści

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

Śladami historii Tyczyna z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tyczyńskiej

1 lipca br. grupa członków i przyjaciół TMZT wyjechała do Markowej i Woli Rafałowskiej. Wyjazd do Markowej związany był ze zbliżającymi się uroczystościami beatyfikacyjnymi Sług Bożych - Rodziny Ulmów - rodziców i siedmiorga dzieci.

Na cmentarzu parafialnym w Markowej, gdzie znajduje się grób Ulmów, zapalono symboliczne białoczerwone znicze i modlono się za zamordowanych Polaków i Żydów. W kościele parafialnym pw. św. Doroty ks. wikariusz **Damian Toczek** zapoznał uczestników wycieczki z przebiegiem procesu beatyfikacyjnego. To tutaj, po wrześniowych uroczystościach, będą złożone doczesne szczątki całej Rodziny w specjalnie przygotowanym relikwiarzu, gdzie będzie można oddawać im publiczną cześć i modlić się za ich przyczyną.

W Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej obejrzano film ukazujący historię życia i tragicznej śmierci Rodziny Ulmów, a wraz z przewodnikiem zwiedzono wystawę multimedialną. Na placu muzealnym zatrzymano się przy monumentalnej Ścianie Pamięci, gdzie umieszczone są tabliczki z nazwiskami Polaków zamordowanych za pomoc Żydom lub tych, którzy ratowali Żydów na Podkarpaciu.

Przed Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej w Markowej

Przy grobie Sług Bożych Rodziny Ulmów

Zofia Domino przedstawiła zebranyemu osobom pochodzące z Tyczyna i okolic, których nazwiska umieszczono na tabliczkach na Ścianie Pamięci. Są to: **Stefania Kamińska** z Kielnarowej – zamordowana 15.10.1943 r. za pomoc w ukrywaniu się osobom pochodzenia żydowskiego; **Józef Głowacki** i **Walenty Głowacki** z Białej – zamordowani za pomoc w ukrywa-

niu się Żydów; **Mieczysław Domino** – udzielił pomocy **Stefanowi** i **Jadwidze Schleihkornom**; **Edward Pękala** z Tyczyna – udzielił pomocy koledze szkolnemu **Markusowi Schneweissowi**; **Piotr Knutel** z Białej – udzielił pomocy **Edwardowi Gruberowi**.

W Markowej działa Towarzystwo Przyjaciół Markowej, które prowadzi skansen. Muzeum – Zagroda to kompleks chałup i budynków gospodarczych urządzonych w sposób nawiązujący do tradycji z XIX i początku XX wieku. Po skansenie oprowadziły uczestników wycieczki i przygotowały ognisko panie **Anna Kątnik** i **Jadwiga Małecka**. W altanie mogliśmy zjeść smaczne kiełbaski z ogniska i wspólnie pośpiewać piosenki biesiadne przy akompaniamencie akordeonowym **Jana Muchy**.

W drodze do Woli Rafałowskiej zatrzymaliśmy się na wzgórzu Magdalenka – jest to popularne pasmo z kościołem pw. Marii Magdaleny (373 m n.p.m.). Według tradycji miejsce to miało wyjątkowe znaczenie społeczno-religijne i obronne. Mógł tu istnieć gród lub było to miejsce kultu pogańskich Słowian. Ze znajdującej się w tym miejscu 15-metrowej wieży widokowej można obserwować widok na Rzeszów, Pogórze Dynowskie, Łańcut, a przy dobrej pogodzie nawet na Tatry.

Wola Rafałowska to wieś, która przez całe stulecie stanowiła część posiadłości państwa tyczyńskiego. O historii i czasach współczesnych wsi opowiadała **Halina Drażek** – dyrektor SP w Woli Rafałowskiej. Działalność Stowarzyszenia Promocji i Rozwoju Wsi Wola Rafałowska *Nasza Wola* przedstawiły **Danuta Szajna** i **Grażyna Dzierżak** w Izbie Tradycji ze stałą Galerią Starych Religijnych Obrazów.

W Izbie Tradycji w Woli Rafałowskiej

Z historią kościoła pw. Świętej Trójcy w Woli Rafałowskiej zapoznał obecnych **ks. proboszcz Jerzy Rusin**. Podziwialiśmy odrestaurowany ołtarz z dawnego drewnianego kościoła, ufundowanego przez **Annę Pilecką Kostkową** z roku 1587.

W imieniu uczestników wycieczki dziękuję paniom **Marii Solarz** i **Halinie Drażek** za pomoc w jej zorganizowaniu. Wyjazd był okazją do miłego wspólnego spędzania czasu, poznania historii odwiedzanych miejsc i ich związków z ziemią tyczyńską.

Tekst: **Zofia Domino** – członek Zarządu TMZT

Kielnarowanie na Targach Agro Bieszczady

29 lipca br. odbyły się XXVII Targi Turystyki Leśnictwa i Produktu Lokalnego Agro Bieszczady 2023 w Lesku. Zespół i Kapela *Kielnarowanie*, działający przy Domu Ludowym w Kielnarowej pod patronatem Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie, uświetnił swoim występem to wspaniałe wydarzenie, zachwycając publiczność żywiołowym

śpiewem i tańcem. Nasza grupa wzięła także udział w konkursie kulinarnym *IX Podkarpackie Smaki Myśliwskie*, zdobywając II miejsce za nalewkę z młodych pędów sosny wykonaną przez **Bronisławę Podolec** - członkinię zespołu. Było to naprawdę duże osiągnięcie, gdyż w konkursie wzięło udział ponad 70 wystawców prezentujących swoje wyroby.

DOM LUDOWY W BORKU STARYM ZAPRASZA NA WIECZOREK POETYCKI:

WIERSZ NOCY LĘTNIEJ

W programie:

- prezentacja wierszy członków rzeszowskiego RSTK i lokalnych poetek
- wystawa prac fotograficznych Patrycji Pelczar Reszko "Motyle w moim sercu"
- pamiątkowa sesja fotograficzna

KIEDY: 31.08.2023 (CZWARTEK)

GDZIE: ALTANA PIKNIKOWA PRZY DOMU LUDOWYM W BORKU STARYM

GODZINA: 18:00

Kontakt do organizatora wydarzenia:
172298072, dlborekstary@op.pl

Kielnarowanie na targach Agro Bieszczady

Gratuluje Zespołowi wspaniałego występu oraz zajęcia II miejsca w prestiżowym konkursie kulinarnym.

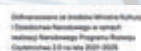
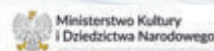
Tekst i fot.: **Barbara Płodzień**
- opiekun Domu Ludowego w Kielnarowej

Zakup nowości czytelniczych w ramach NPRCz 2.0 – 2023

Miło nam poinformować, że Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie w 2023 r. uzyskała środki finansowe na zakup nowości wydawniczych. Dotację otrzymano w ramach dofinansowania ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, zadania: „Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków - Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1. w ramach NPRCz 2.0”.

W tym roku na zakup nowości wydawniczych oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków otrzymaliśmy **10 769 zł**. Za pozyskane środki planujemy zakup wielu nowości i tytułów, o które nas Państwo pytacie. Bardzo się cieszymy, że dzięki dotacji możemy zaspokoić oczekiwania naszych czytelników.

Tekst: **Alicja Kustra** – dyrektor MiGBP w Tyczynie

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA

ŻYWE DZIEDZICTWO
TRADYCJE OD POKOLEŃ

PROGRAM WSZYSTKICH
WYDARZEŃ [EDD.NID.PL](https://edd.nid.pl)
[FB/EUROPEJSKIE.DNI.
DZIEDZICTWA](https://fb/europejskie.dni.dziedzictwa)

Tchnienie

Teatr Przedmieście

tekst i reżyseria: Aneta Adamska-Szukała
muzyka: Jakub Adamski
występują: Aneta Adamska-Szukała,
Paweł Sroka, Maciej Szukała

Portret Rodzinny

Barbara Bodio

wernisaż wystawy fotografii

organizatorzy:

Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej
Miejsko-Gminny Ośrodek im. Katarzyny
Sobaczky w Tyczynie

17.09.2023
— 17:30

Centrum Dziedzictwa
Kulturalnego i Informacji
Turystycznej SPICHLERZ
Tyczyn, ul. Grunwaldzka 29

Dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Wzrost i Pracownia

Partnerzy medialni

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

60
LAT NISD

POLSKIE
RADIO

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

Powieść **Kate Hewitt** pt. **Wybór siostr** to poruszająca książka o trzech siostrach i ich odwadze. Młode kobiety są w stanie zaryzykować wszystko – nawet swoje życie – by móc ocalić drogie sobie osoby oraz ojczyznę przed nazistowskimi rządami. Akcja powieści rozpoczyna się rok przed II wojną światową. Trzy siostry: Johanna, Birgit i Lotte żyją w Austrii i wiodą sielankowe życie, pracując w warsztacie zegarmistrzowskim swojego ojca. Pomagają też

matce w prowadzeniu domu. Kobiety są świadkami zachodzących w kraju zmian, które sprawiają, że życie ich rodziny i przyjaciół jest zagrożone. Sytuacja dodatkowo komplikuje się, kiedy zegarmistrz przyjmuje do pracy młodego Żyda Franza, w którym zakochuje się Johanna. Dziewczyna zdaje sobie sprawę, że tym uczuciem naraża na niebezpieczeństwo całą rodzinę. Johanna robi jednak wszystko, by ocalić tych, których kocha.

Aktoreczka Barbary Wysoczańskiej to powieść, która zabierze czytelnika w nowojorski świat lat 50. ubiegłego wieku. Na kartach książki poznajemy przebywającego na emigracji w USA fotografa Konrada Rogowskiego, który zabiega o publikację zdjęć świadczących o zbrodniach wojennych w Warszawie. Jednak najważniejszą sprawą dla Rogowskiego jest odnalezienie zbrodniarza nazistowskiego Rudolfa Schultego. Co ciekawe jedynym tropem prowadzącym do tego człowieka jest gwiazda Hollywood Lauren Evans. Kobieta – otoczona zbytkiem i podziwem fanów – prowadzi życie jak w bajce, ale tylko z pozoru. W zaciszu swojego ekskluzywnego mieszkania mierzy się bowiem ze samotnością i strachem, że ktoś pozna jej przeszłość i prawdziwe nazwisko. A czy ma się czego obawiać?

Lisa Gardner jest autorką znaną czytelnikom tyczyńskiej biblioteki. Tym razem amerykańska mistrzyni thrillera kryminalnego zaproponowała fanom swojej twórczości powieść pt. **Kanion śmierci**. Jej bohaterką jest Frankie Elkin, która podróżuje po Ameryce i zjawia się tam, gdzie akurat jej obecność jest niezbędna. Są to miejsca, w których ktoś zaginął i policja nie potrafi sobie poradzić z odnalezieniem zarówno uprowadzonego, jak i porywacza. Frankie czuje się jak ryba w wodzie, kiedy może wziąć takie sprawy w swoje ręce. Jednak nie wszyscy sobie życzą, by to właśnie ona pomagała funkcjonariuszom w rozwiązaniu zagadki. A podobna sytuacja już miała miejsce kilka lat wcześniej...

Góry od dawna fascynują ludzi. O ile wędrowanie po nich wymaga wysiłku, to już delektowanie się widokami po wejściu na szczyt wyzwala w człowieku endorfiny i poczucie zadowolenia, a także satysfakcję z pokonania własnych słabości. Ludzie gór to jednak nie tylko ci, którzy mieszkają w górach z *dziada pradziada*.

Magdalena Jastrzębska (pasjonatka historii, sztuki i poszukiwań archiwalnych) w swojej książce pt. **Niezwykłe kobiety w Zakopanem** prezentuje trzynaście nietuzinkowych pań, które rozślawiły Zakopane lub wpisały się w historię tego miasta. W książce jest więc mowa na przykład o pierwszej Polce - pianistce, która weszła na Gerlach czy o hrabinie, która porzuciła Warszawę i osiedliła się pod Giewontem, by ratować przed gruźlicą swoje dzieci. W wydawnictwie czytelnik znajdzie także informacje o Pani Generałowej, która założyła w Kuźnicach szkołę dla dziewcząt, i o światowej sławy artystce, która wybudowała dom w Zakopanem i założyła szkołę koronkarską. Całości dopełniają liczne czarnobiałe fotografie.

Książki poleca: **Agnieszka Janda**

Numer 9. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą **24.09.2023 r.**

Termin składania tekstów upływa:

11.09.2023 r.

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **pok. 24, tel. (17) 23-04-924**. Mile widziane zdjęcia (dobrej jakości i podpisane).

Sprostowanie

W poprzednim numerze GT na pierwszej stronie okładki zamieszczone zostało zdjęcie zespołu *Flimero* i informacja o zdobyciu przez zawodników tytułu Mistrza Europy. Niestety z winy Redakcji nie ukazał się tekst o wyjeździe *Flimero* na te mistrzostwa. Przepraszamy za ten błąd. Artykuł publikujemy w bieżącym numerze.

Redakcja GT

Flimero Mistrzem Europy w kategorii junior pom!

Niesamowita radość i łyż wzruszenia – takie emocje towarzyszyły zespołowi Flimero Cheerleaders podczas Mistrzostw Europy, które odbyły się w Weronie. W czasie zawodów udało się osiągnąć ogromny sukces – drużyna zdobyła złoty medal w kategorii Freestyle pom junior, a duet zajął V miejsce w kategorii Freestyle pom senior.

Wyjazd na Mistrzostwa Europy był naszym ogromnym marzeniem, które stało się rzeczywistością. Jesteśmy bardzo dumni z tego, co udało nam się zaprezentować i wciąż nie dowierzamy w to, co się wydarzyło. Sukces, jaki udało nam się osiągnąć, zdobywając tytuł Mistrza Europy, zawdzięczamy ciężkiej pracy i wielu wyrzeczeniom. Cały rok dawaliśmy z siebie wszystko, aby jak najlepiej przygotować się do tak ważnych zawodów.

Wyjazd do Włoch był dla nas niesamowitą przygodą. Zawody rozpoczęły się od startu duetu – **Adriany Kopackiej** i **Julii Rudzan**. Już wtedy towarzyszyły nam stres, ekscytacja, niepewność. Dziewczyny miały możliwość zmierzyć się z najlepszymi duetami. Dały z siebie wszystko, zostawiły swoje serca na parkiecie i zajęły V miejsce. Rywalizacja z tancerzami, którzy kiedyś byli jedynie inspiracją, była wspaniałym doświadczeniem i pozostawiła po sobie ogromną dumę i zadowolenie.

W dzień naszego startu postawiliśmy na spokój i skupienie, aby dać z siebie wszystko. Rywalizacja wśród 13 najlepszych drużyn w Europie to wspaniałe doświadczenie. Taniec w eliminacjach uznaliśmy za udany i byliśmy z siebie bardzo dumni. Pełni emocji, trzymając się za ręce w pokoju hotelowym, odczytaliśmy wyniki. Towarzyszył nam niesamowity stres, nadzieja i ekscytacja. Wiadomość o tym, że zajęliśmy III miejsce, była dla nas szokiem i zaskoczeniem. Radość, jaką w tamtym momencie czuliśmy, była nie do opisania. Uśmiech i łyż szczęścia towarzyszyły nam do końca dnia. Tak wysokie miejsce w eliminacjach dało nam motywację, aby dać z siebie jeszcze więcej następnego dnia.

Gotowi, pozytywnie nastawieni i skupieni wystąpiliśmy w finale. Czuliśmy, że udało nam się pokazać wszystko, na co nas stać i ten start był naszym najlepszym. Tego samego dnia wieczorem przybyliśmy ponownie na halę, aby poznać ostateczne wyniki. Wtedy nikt z nas nie oczekiwał wiele. Już w tamtym momencie czuliśmy się wygra-

Flimero Mistrzem Europy w kategorii junior pom

ni i byliśmy szczęśliwi, jak wiele udało nam się osiągnąć. Stojąc wśród czołowej trójki zespołów, czekaliśmy na werdykt. Każde kolejne miejsce wywoływało w nas coraz większe emocje. Moment, w którym usłyszeliśmy, że właśnie my zdobywamy tytuł Mistrza Europy, był uczuciem nie z tej ziemi. Opanowała nas niesamowita euforia i ogrom szczęścia. Pomimo złotych medali na naszych szyjach i pięknego pucharu w naszych rękach nadal nie mogliśmy uwierzyć w to, czego udało nam się dokonać. Pokonując europejską czołówkę zespołów, zajęliśmy I miejsce na podium. Po raz pierwszy w historii tych zawodów było nam dane usłyszeć Mazurka Dąbrowskiego. Ze łzami w oczach odśpiewaliśmy polski hymn i byliśmy pewni, że to wspomnienie na zawsze pozostanie w naszych sercach.

Po zejściu ze sceny otrzymaliśmy ogrom gratulacji, zarówno od innych zespołów z Polski i z zagranicy, jak i od wszystkich, którzy bacznie obserwowali nasze zawody online. Wciąż dostawaliśmy telefony i wiadomości pełne dumy i podziwu. Taki odbiór napawał nas wzruszeniem i pozytywnymi emocjami. Przed wyjazdem czekała nas niespodzianka przygotowana przez właścicieli i pracowników hotelu. Otrzymaliśmy kwiaty, gratulacje oraz wyrazy uznania i podziwu za pracę, którą wykonaliśmy i sukces, który osiągnęliśmy.

Kolejnego dnia udaliśmy nad piękne Jezioro Garda, aby odpocząć i trochę pozwiedzać. Wciąż jednak pozostawało w nas wszystko to, czego doświadczyliśmy w poprzednich dniach. W każdej wolnej chwili na nowo

włączaliśmy nagranie z odczytania wyników, chcąc przeżyć tę chwilę jeszcze raz i poczuć się tak, jak wtedy.

Po powrocie do Polski zostaliśmy powitani przez dyrektorkę Szkoły Podstawowej w Tyczynie: **Zofię Miedlar-Mruk**, **Zofię Kwater** i **Adama Jańca** oraz sekretarz gminy **Annę Fil**. Czekali na nas także rodzice oraz młodsze koleżanki z zespołu. Przygotowany czerwony dywan, baner, szampan, piękny tort oraz kwiaty – wszystko to wyrażało dumę i gratulacje.

Ogromnie dziękujemy wszystkim za wsparcie i nieocenioną pomoc. Wyjazd nie byłby możliwy, gdyby nie wsparcie Gminy Tyczyn z burmistrzem **Januszem Skotnickim** na czele oraz Dyrekcji SP w Tyczynie. Bardzo dziękujemy za wkład w realizację naszego sportowego marzenia.

Szczególne podziękowania kierujemy w stronę naszych trenerek – **Jolanty Magdy** oraz **Adriany Kopackiej** za trud włożony w przygotowanie nas do zawodów. Dziękujemy także rodzicom za wsparcie, kibicowanie i umożliwienie nam wyjazdu.

Nasz start, wyniki i przeżycia, których udało nam się doświadczyć, przeszły nasze najśmielsze oczekiwania, a Mistrzostwa Europy we Włoszech zostaną nam w pamięci do końca życia.

Tekst: **Zawodnicy Flimero**

POTAŃCÓWKA
30 WRZEŚNIA 2023
sobota / 18:00 - 21:00
sala M-GOK
ul. Mickiewicza 1, Tyczyn
18+

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
w Tyczynie im. Katarzyny
Sobczyk zaprasza na:
Potańcówkę 18+
Zagra kapela podwórkowa:
Tanie Dranie

WSTĘP WOLNY

ZESPÓŁ LUDOWY
SKWARKI

DOM LUDOWY W HERMANOWEJ
OGŁASZA JESIENNY NABÓR

ZESPÓŁ LUDOWY DLA DZIECI
STARTUJEMY OD PAŹDZIERNIKA

ZAPISY POD NUMEREM TELEFONU 795 079 587

**Wybrane nagrodzone prace w tegorocznej edycji konkursu
pt. *Piękno naszej Ziemi Tyczyńskiej*, którego rozstrzygnięcie
i wręczenie nagród miało miejsce podczas Dni Tyczyna 2023.**

I Nagroda kat. kl. 0-III: Tymoteusz Korcz (SP Tyczyn)

I Nagroda kat. kl. IV-VI: Dominika Kawalec (SP Borek Stary)

I Nagroda kat. kl. VII-VIII: Łukasz Horzempa (SP Kielnarowa)

I Nagroda kat. LO:
Klaudia Lubas
(LO Tyczyn)

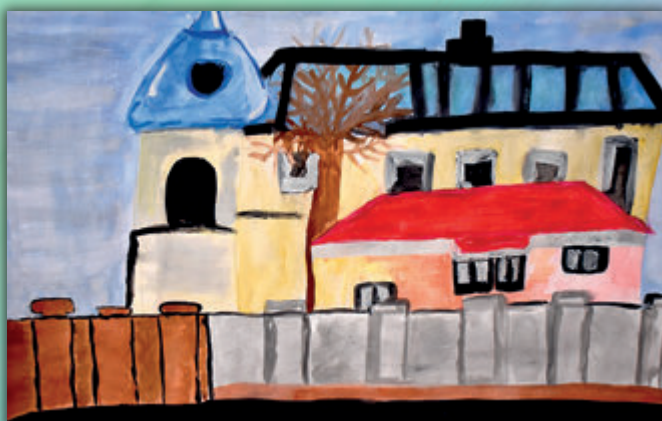
II Nagroda kat. kl. 0-III: Natalia Sapa (SP Borek Stary)

II Nagroda kat. kl. 0-III: Helena Pelczar (SP Tyczyn)

II Nagroda kat. kl. IV-VI: Dawid Sapa (SP Borek Stary)

II Nagroda kat. kl. IV-VI: Amelia Leja (SP Borek Stary)

Rodzaje testamentów

Testament to czynność prawna, w której spadkodawca rozporządza swoim majątkiem na wypadek swojej śmierci, inaczej mówiąc decyduje, kto i w jakich częściach powinien odziedziczyć jego majątek. Ważne jest, że testamentu nie można sporządzić przez przedstawiciela ustawowego czy pełnomocnika, a osoba która go chce sporządzić, powinna mieć ukończone 18 lat i nie być ubezwłasnowolniona, tzn. posiadać pełną zdolność do czynności prawnych. Ponadto pamiętać należy, iż testament nie może być sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, nie może zostać sporządzony pod wpływem groźby czy błędu, jak również nie może zostać sporządzony w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Wiedzieć również należy, że w przypadku niesporządzenia testamentu lub gdy testament jest nieważny, majątek zmarłego odziedziczą spadkobiercy ustawowi, a więc członkowie rodziny zmarłego powołani bezpośrednio z treści przepisów prawa.

Formy testamentów

Ze względu na formę wyróżniamy testamenty zwykłe i testamenty szczególne. Testamenty zwykłe to: testament własnoręczny (hollograficzny), testament notarialny oraz testament allograficzny. Testamentami szczególnymi są: testament ustny, testament podróżny oraz testament wojskowy.

Omawiając zwykłą formę testamentów, wskazać należy, że najpopularniejszą formą testamentu jest testament sporządzany własnoręcznie, a więc przez

spadkodawcę. Następny w kolejności jest testament notarialny, który zostaje sporządzony w kancelarii notarialnej i stanowi on dokument urzędowy; ma również wysoką moc dowodową, tzn. trudno jest go podważyć. Ostatnim testamentem z grupy testamentów zwykłych jest testament allograficzny. Testament ten sporządza się ustnie przed określonym urzędem (wójtem, burmistrzem, prezydentem miasta, starostą, marszałkiem województwa, sekretarzem powiatu albo gminy lub kierownikiem urzędu stanu cywilnego), w obecności dwóch świadków. Oznacza to, że może zostać sporządzony w dowolnym czasie i przez każdą osobę, która posiada zdolność do czynności prawnych. Co ważne, testamentu takiego nie mogą sporządzić osoby głuche lub nieme. Wynika to z tego, że oświadczenie, które chce złożyć testator, musi zostać wyrażone w sposób ustny. Testament sporządzony w takiej formie nabiera mocy dokumentu urzędowego, a co za tym idzie jest wiążący w świetle prawa.

Materiał źródłowy:

- ustawa z dnia 23 kwietnia 1963 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360, 2337, 2339, z 2023 r. poz. 326, 1285.);
- Kidyba Andrzej (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom IV. Spadki, wyd. IV, Opublikowano: LEX 2015.

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

Otwarte Spotkanie Sztabu WOŚP #4114

15 września 2023, godz. 18:00, Biuro Sztabu – ul. św. Krzyża 14/203, Tyczyn

Zapraszamy wszystkich, którzy chcą:

- dołączyć do naszego Sztabu
- współorganizować eventy towarzyszące 32. Finałowi WOŚP
- zostać partnerem lub sponsorem wydarzeń finałowych WOŚP
- wesprzeć działania Sztabu
- poznać Sztab i jego działania

Tel: 534 620 367
@: mcwtyczyn@gmail.com
f: Sztab WOŚP #4114

Cyberprzemoc wśród rówieśników

Rozwój technologiczny, a z nim łatwy dostęp do Internetu, już na trwałe wpisał się w nasze życie. Wszyscy – dzieci, młodzież i dorośli – coraz więcej czasu spędzają w sieci. Niesie to ze sobą wiele korzyści, np. możliwość poszerzania swojej wiedzy czy załatwiania wielu spraw bez wychodzenia z domu. Jednak ta ciągła dostępność w wirtualnej rzeczywistości sprawia, że przenoszą się tam zjawiska i problemy z realnego świata, m.in. przemoc. Dzięki nowym technologiom przemoc przybiera coraz to nowsze formy, które są trudniejsze do zauważenia i ochrony przed nimi dzieci.

Charakterystyka cyberprzemocy

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych. To intencjonalne działanie, którego celem jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Charakteryzuje ją to, że:

- ma większy zasięg niż przemoc tradycyjna;
- sprawca może być chociażby pozornie anonimowy;
- jest często poza kontrolą dorosłych;
- stwarza duże możliwości nękania – na odległość i o każdej porze;
- trudno ją zatrzymać.

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w **Głosie Tyczyna** mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glosty-czyna@tyczyn.pl**.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: *sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom, zamienię mieszkanie* oraz *życzenia* od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: *szukam/dam pracę, nekrologi* są **bezpłatne**.

Cyberprzemoc może mieć miejsce w mediach społecznościowych, w komunikatorach lub w grach online, ale także poprzez strony internetowe, blogi, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.

Do cyberprzemocy najczęściej dochodzi pomiędzy rówieśnikami. Zazwyczaj osoby znają tego, kogo dręczą z klasy lub szkoły. Często jest to po prostu przeniesienie konfliktów ze środowiska rówieśniczego do sieci i kontynuowanie znęcania się już w czasie wolnym, poza szkołą. Zdarza się jednak, że agresor jest osobą zupełnie obcą, np. spotkaną w grze online.

Formy cyberprzemocy

Cyberprzemoc może przybierać różne formy. Najczęściej pojawiają się:

- agresja słowna (np. wyzywanie na czatach internetowych, ośmieszanie w komentarzach, straszenie);
- publikowanie upokarzających, często przerobionych zdjęć lub filmów;
- zamieszczanie ośmieszających czy nawet wulgarnych komentarzy na profilach innych osób;
- włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś – w imieniu tej osoby publikowanie obraźliwych postów i zdjęć lub wysyłanie wiadomości;
- szantażowanie;
- ujawnianie sekretów;
- wykluczanie z grona *znajomych* w Internecie, usuwanie z grup.

Oznaki doświadczania cyberprzemocy

Dzieci i młodzież często nie przyznają się, że doświadczają przemocy w Internecie. Dzieje się tak z kilku powodów, np. wstydzą się, boją się zbagatelizowania problemu lub *rozwiązania* poprzez zabranie telefonu i ograniczenie dostępu do Internetu; obawiają się zemsty i pogorszenia dotychczasowej sytuacji. Ważne jest zatem, by zachować czujność. Zaniepokoić powinno:

- unikanie szkoły – częste wagary, skarżenie się na gorsze samopoczucie;
- ograniczenie kontaktów ze znajomymi;
- wdawanie się w bójkę, konflikty;
- zmiany nastroju i zachowania;
- poirytowanie, smutek, złość związane z korzystaniem z telefonu czy komputera;
- wycofanie aktywności w Internecie bądź obsesyjne sprawdzanie smsów, komunikatorów czy kont na portalach społecznościowych;
- unikanie rozmów na temat aktywności w Internecie.

Reagowanie na cyberprzemoc

Kiedy dowiemy się, że nasze dziecko jest ofiarą cyberprzemocy, nie powinniśmy wpadać w panikę. Należy szczerze porozmawiać z dzieckiem o tym, co zaszło, o jego uczuciach w związku z tą sytuacją oraz zapewnić go o swojej pomocy. Powinniśmy pomóc dziecku w zabezpieczeniu swoich danych w Internecie oraz dowodów cyberprzemocy, np. SMS-ów, wpisów na portalach społecznościowych, zdjęć. Gdy taka sytuacja występuje, można zgłosić naruszenie regulaminu do administratora serwisu. W przypadku gdy sprawca nękania jest znany, można porozmawiać z jego rodzicami, a w przypadku kiedy podejrzewamy, że to ktoś ze szkoły, możemy zgłosić problem wychowawcy czy pedagogowi. W sytuacjach, kiedy nieznany sprawca nie odpuszcza i uważamy, że wobec naszego dziecka dopuszczono się przestępstwa lub zagrożone jest jego bezpieczeństwo, warto zgłosić się na policję. Rodzice i nauczyciele mogą uzyskać wsparcie i informacje pod nr. tel. 800-100-100 w zakresie m.in. przemocy, cyberprzemocy i zagrożeń związanych z nowymi

technologiami. Telefon dla rodziców i nauczycieli jest anonimowy oraz bezpłatny, czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 12.00–15.00. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: <https://800100100.pl/>.

Tekst: **Joanna Knutel** – psycholog Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górnym

Źródła:

- A. Borkowska, *Cyberprzemoc - włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców*, wyd. NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2020;
- J. Lizut (red.), *Zagrożenia cyberprzestrzeni – kompleksowy program dla pracowników służb społecznych*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka, Warszawa 2012;
- *Nastolatki 3.0* – wybrane wyniki ogólnopolskiego badania uczniów w szkołach, Instytut Badawczy NASK, Warszawa 2016;
- <https://www.niebieskaLinia.pl/aktualnosci/aktualnosci/cyberprzemoc-rodzaje-skala-zjawiska-profilaktyka-material-z-cyklu-ekspert-radzi>.

OSIEDLE PARKOWE TYCZYN

Osiedle Parkowe w Tyczynie to inwestycja, która powstaje na terenie o powierzchni około 2,5 hektara. Inwestycja prowadzona jest etapami. Składać się na nią będą budynki mieszkalne, budynki handlowo-usługowe oraz tereny rekreacyjne do dyspozycji mieszkańców osiedla - w tym plac zabaw dla dzieci oraz łożnia solankowa.

Osiedle zlokalizowane jest w malowniczym sąsiedztwie zielonych terenów zabytkowego parku w Tyczynie, a przy tym od centrum Rzeszowa dzieli je niepełna 15 min. jazdy samochodem.

I etap składać się będzie z 20 mieszkań zlokalizowanych w budynkach w zabudowie szeregowej. Dostępne są 2 typy mieszkań. Mieszkania o pow. 55 m² z ogródkami oraz duże mieszkania 2-poziomowe o pow. około 114 m² z balkonami i tarasami o łącznej powierzchni zewnętrznej 27 m². Mieszkania posiadają komórki lokatorskie lub schowki oraz przynależne miejsca postojowe.

Dużo przestrzeni

Własne ogródki, duże tarasy i przestrzeń wspólna z placem zabaw i ławeczkami sprawiają, że każdy z mieszkańców znajdzie tu miejsce na relaks i wypoczynek.

W następnych etapach inwestycji planowana jest łożnia solankowa wyłącznie dla mieszkańców osiedla.

Nowoczesne budownictwo

Mieszkania znajdujące się na OSIEDLU PARKOWYM W TYCZYNIE wyposażone są w liczne energooszczędne i funkcjonalne rozwiązania, tj. pompy ciepła, ogrzewanie podłogowe, przygotowanie pod fotowoltaikę, energooszczędne okna 3-szybowe.

Tyczyn ul. Parkowa 10, tel. 533-199-843

www.mieszkaniatyczyn.pl

Mistrzostwa Województwa Podkarpackiego w łucznictwie

29 lipca br. w Rzeszowie zostały rozegrane Mistrzostwa Województwa Podkarpackiego w łucznictwie, w których uczestniczyło 14 klubów. Nasi zawodnicy dominowali w większości kategorii. Oto zajęte miejsca. W Kategorii *dziecko-dziewczynka* I miejsce - **Zuzanna Kraśnicka**, w kat. *dziecko-chłopiec* II miejsce - **Mikołaj Piątek**, w kat. *młodzik młodszy* III miejsce - **Aleksandra Gierula**, w kat. *młodzik* I miejsce - **Milena Piątek**, w kat. *junior młodszy* I miejsce - **Adrian Szymczak**, w kat. *junior młodszy* III miejsce - **Karolina Sochacka**.

W sierpniu odbędą się w Rotterdamie Mistrzostwa Europy Osób Niepełnosprawnych w łucznictwie, w których wystartuje nasz zawodnik **Jakub Byś**. Życzymy mu udanego startu.

Tekst: **Jan Szeliga** - trener

Na najwyższym stopniu podium Adrian Szymczak

BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYNIE

Bezpieczny Kredyt 2% w Banku Spółdzielczym w Tyczynie.
Nawet do 600 tys. złotych!

Grupa BPS

BEZPIECZNY KREDYT
Z DOPLATAMI DO RAT

Program
Pierwsze Mieszkanie

Po więcej szczegółów zapraszamy do naszych Oddziałów w:
Tyczynie, Rzeszowie, Chmielniku oraz na stronę internetową www.bstyczyn.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Drazek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS DLA DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 8. numeru GT (8/2023)

Marta Jakubiec – Rumiankowe Serce

Czy można nie lubić lata? Przyroda kwitnie i pachnie, ptaki śpiewają. Dzieci mają wakacje, dorośli urlopy. A jednak w pewnej krainie na końcu świata żył czarnoksiężnik Gromer, który lata nie lubił. Wyglądał jak chmura gradowa. W spojrzeniu miał coś takiego, że polna myszka widząc Gromera, chowała się natychmiast do dziury. Czarnoksiężnik marzył, by wszystko dookoła było równie smutne jak on sam. Żeby ptaki nie śpiewały, pszczołki nie brzęczały, a kwiaty zmieniały się w suche badyle. Gromer chciał, by z krainy zniknęła raz na zawsze radość. Pomóc miało w tym zerwanie Rumiankowego Serca, ale Gromer nie wiedział, jak je odnaleźć. Jak wśród miliarda kwiatów znaleźć ten jeden – najcenniejszy? – zastanawiał się czarnoksiężnik. To jak z gwiazdami na niebie – trudno odnaleźć najpiękniejszą, bo wszystkie gwiazdy są piękne.

Pomimo magicznych zdolności Gromer nie mógł zlokalizować rumianku o złotym sercu. Wszystkie owady w krainie знаły marzenie czarnoksiężnika, dlatego strzegły miejsca, gdzie rosło Rumiankowe Serce. Gromer próbował zagadywać napotykaną pszczołkę, przybierając różne postacie. Na przykład zmieniał się w kolorową ważkę, stawał na drodze i niby żartem zgadywał:

- O, jaka pszczołka spracowana. Czuję zapach rumianku. Pewnie musi rosnąć gdzieś w pobliżu. Pomogę dźwigać zapasy.

- Dziękuję – odpowiadała pszczołka. - Dam sobie radę - i nie zdradzając miejsca rumiankowych pól, wymijała ważkę.

Czarnoksiężnik przekonał się, że w ten sposób niczego nie osiągnie. Aż pewnego dnia, przechadzając się pod grabowym drzewem, spotkał mrówkę Matyldę. Widać było, że mrówka jest bardzo wzburzona.

- Czy mogę w czymś pomóc? - zapytał Gromer Matyldę.

- Miałam szansę zostać królową w mrowisku – chlapała – ale, niestety, wybrano Frizę. Jestem zdecydowanie od niej lepsza. Potrafię organizować życie mrówek, wyciskać do ostatniego soku siły i atakować przeciwnika. Friza to piękna lala, sprowadzi mrówki na manowce – zakończył wyniośle napotkana mrówka.

- Och, biedna ty - czarnoksiężnik udał wzruszenie. - Jestem pewny, że mogę Ci pomóc odzyskać tron, pod warunkiem, że zdradzisz mi, gdzie mogę znaleźć Rumiankowe Serce.

- To banalnie proste – odrzekła mrówka. - Za tą górą znajdują się Rumianowe Pola, a na nich oprócz rumianów znajdziesz kwiaty wyki, kąkolu i bławatów. Rumianowe Serce ukryte jest w samym środku łąki z bławatami.

- Ach tak! Dziękuję ci! - Gromer uściskał Matyldę, wkładając jej na głowę fałszywą koronę. Kiedy oddawał mrówce nieszczery pokłon, zawołał:

- Niech żyje królowa!

Okrzyk ten usłyszały mieszkające w okolicy mrówki i szybko przegoniły nieprawdziwą królową. Widząc to Gromer, rozplątał się jak mgła.

Rumiankowe Serce znajdowało się dokładnie tam, gdzie wskazała Matylda. Kiedy czarnoksiężnik je zobaczył, zerwał szybko i w jednej chwili nastał półmrok, zaszło słońce, zwiędły kwiaty, a przestraszone owady pochowały się w zakamarki. Nikt nie śmiał nosa wyściubić z kryjówek, a śmiech Gromera porażał do szpiku kości.

Nagle tę przerażającą ciszę przerwał zmarznięty kos, który zaśpiewał:

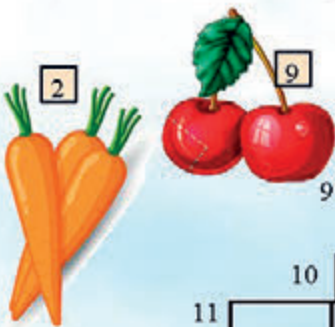
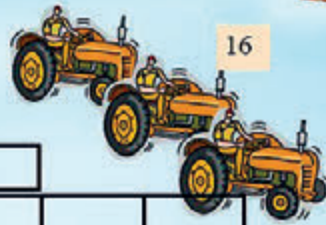
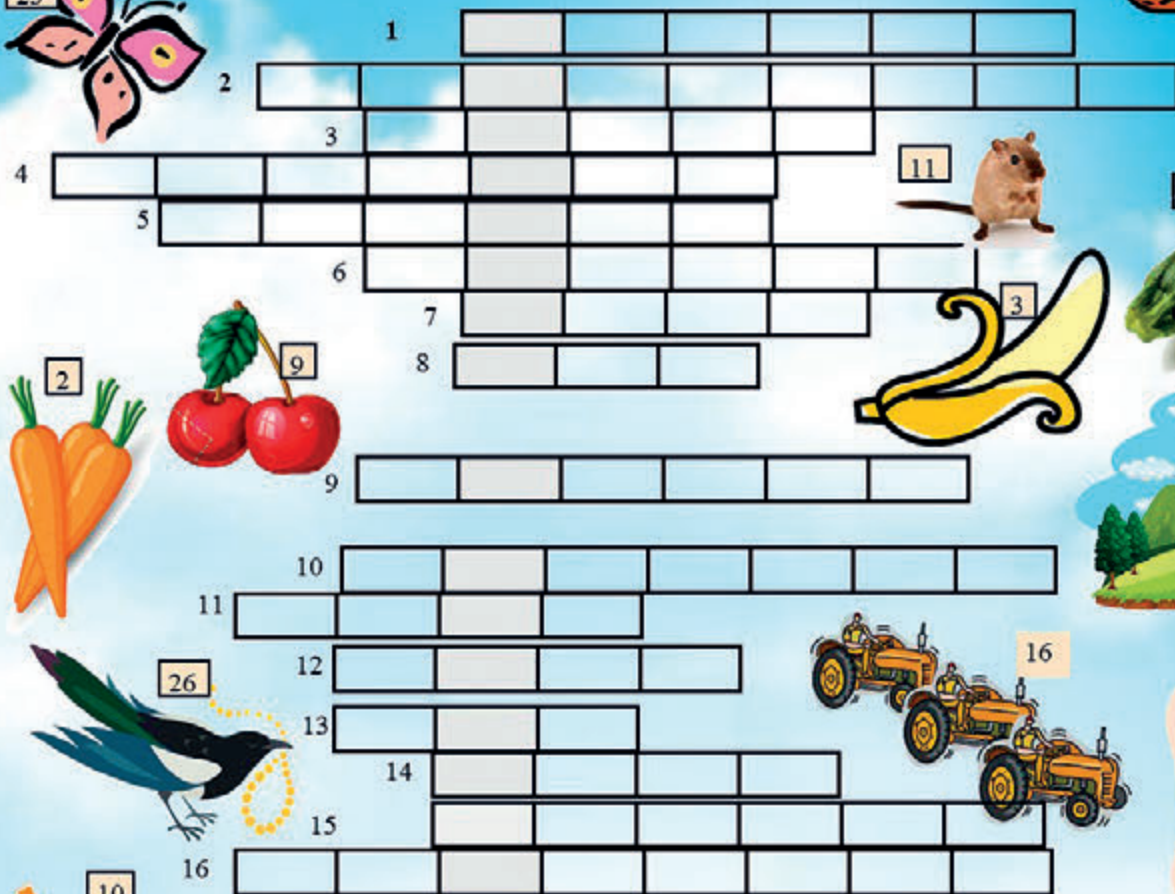
- Nie ma już Rumiankowego Serca, ale są nasze!

Do kosa dołączyły się inne ptaki. W jednej chwili wyszło słońce, pozieleniały trawy, na nowo zakwitły kwiaty, a owady wróciły do pracy.

Czarnoksiężnik próbował swoich magicznych sił, by przywrócić letni smutek w krainie, ale... nie potrafił. Radość lata zabiła wszystkie moce Gromera, który czuł się przegrany. Coś w nim pękło. Czy opłaci się być złym? – pytał sam siebie. Świat i tak będzie kolorowy, bo dobra jest więcej. Nie wiadomo skąd wzięła się łza na policzku maga, która wsiąkła w Rumiankowe Serce. Nagle kwiat zniknął, a czarnoksiężnik poczuł taką radość, że miał ochotę latać z motylami i śpiewać z całych sił.

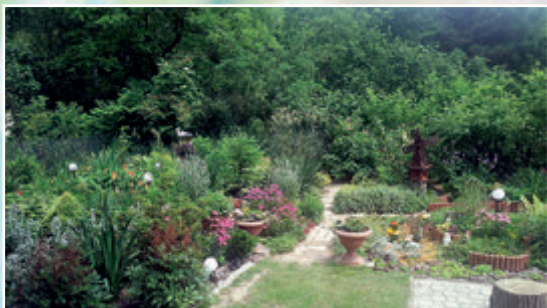

Rozwiąż krzyżówkę. Litery z szarych pól utworzą rozwiązanie.

Wpisz rozwiązanie. Jest to tytuł bardzo lubianej bajeczki dla dzieci z serii *Franklin*

Nagrodzone ogrody w konkursie pt. *Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni*

GRÓD ELŻBIETY KACZOR

GRÓD NATALII KADŁUCZKI

GRÓD EDYTY GORZELEC-PRUCHNIK

Piknik wojskowy w Tyczynie

Występ Orkiestry Wojskowej z Rzeszowa

Organizatorzy pikniku i zaproszeni goście wraz z Wojewodą Podkarpackim Ewą Leniart

Zaprezentowany podczas imprezy sprzęt wojskowy cieszył się szczególnym zainteresowaniem najmłodszych

